

KERSTREIS 2023 - Met de trein naar Kroatië om kerstpakketten uit te delen

Op 6 december 2023 is het zover: we, Paul Versloot en Marina Molenaars, gaan met de trein naar Kroatië. Het Sinterklaaspak is weer in de kast terug gehangen. We hebben leuke optredens gehad met een mooie opbrengst voor kerstpakketten.

Half november hebben we naar onze drie contactpersonen in Kroatië een of twee dozen gestuurd met hulpgoederen, die we daar zelf gaan uitdelen, waaronder het hartje dat Meta gehaakt heeft voor in de kerstpakketten. In de Kroatische taal heeft ze een kerstwens geschreven voor de ontvangers.

Na twee dagen treinen, waarin we geweldig genoten hebben van de geheel witte panorama's in Oostenrijk - zoveel sneeuw als er al gevallen is, prachtig! - , haalt René ons donderdag 7 december op van het treinstation in Zagreb. Hij brengt ons naar zijn 'huis van gebed', waar we de komende nachten slapen. Wij brengen ingevroren paling voor hem en zijn vrouw mee. Deze paling begonnen we in Slovenië al pittig te ruiken en is dus geheel ontdooid bij aankomst.

Vrijdag 8 december gaan we vroeg op pad met als doel de arme eenzame mensen in Topusko en omgeving te bezoeken. Bij de Spar in Karlovac maken we echte kerstpakketten met een kerstbrood en roomboter en nog een heleboel andere artikelen.

We rijden met mooie pakketten naar Vojnic, waar we Milka het kippenvrouwtje en haar zwakbegaafde zoon Nenad gaan bezoeken. Milka loopt krom van de pijn, ze is van haar bevroren stoep gevallen. Ik bied haar wat pijnstillers aan, maar ze wil deze niet. Ze probeert in beweging te blijven.

Ze is druk met de voorbereidingen voor Kerst. Ze moet kippen slachten. Voor ons zet ze de pan met kippensoep op de kachel. We moeten wat eten voor we verder gaan. Ik geef Milka bij elk bezoek een pakje haarverf. Ze is zo dankbaar en kruipt met haar pijnlijke lijf in mijn warme teddyjas. Even koesteren we ons samenzijn. Het is kort, we rijden door naar Anna in Topusko.

Topusko ligt aan de grens van Bosnië. De mensen die wij bezoeken vertellen ons over de vluchtelingen die per vliegtuig aankomen in Bosnië. Hier vandaan gaan ze te voet verder naar Kroatië en de rest van de reis kennen we. Deze vluchtelingen maken vuurtjes in de schuurtjes en stallen van onze mensen. De boer vertelt dat hij erg bang is voor brand en bij de politie heeft hij gemeld dat er vuur gemaakt is in zijn schuur. Onze mensen wonen zo op de ruimte en dan word je geconfronteerd met deze problemen. Triest hoor.

In Topusko hebben we 8 adressen bezocht en zijn hier de hele dag mee bezig geweest. De wegen zijn onverhard en zitten vol kuilen, dus rijden we niet zo snel.

Zaterdag 9 december gaan we naar Otocac. Bij de plaatselijke Lidl maken we de kerstpakketten. Na een prima koffie in de cafe-bar, waar ongelooflijk veel gerookt wordt, gaan we op pad. We komen bij de eenzame man met de hondjes. Hij is broodmager en doet snel zijn voordeur dicht, zodat wij niet kunnen zien hoe ellendig zijn woonsituatie is.

We komen bij het oudere echtpaar dat in de stal woont. En bij de zus die haar twee zussen verzorgt. Ze is zo blij met onze komst en onze gave; dat straalt ze uit. Bij ons vorige bezoek was het leven nog zo zwaar voor haar, omdat ze van niemand hulp kreeg.

We bezoeken de vrouw met één oog. Ze wees ons op een huis in de verte, daar wonen twee broers zonder inkomen. Zij geeft aardappels en bonen aan de broers, zodat ze wat te eten hebben. Of wij ook aan hen wat eten willen geven?

We bezoeken vandaag elf adressen. Onderweg eten we ons broodje van de Lidl. We staan buiten de auto en horen geen geluidje, in de verre omtrek niet. Deze stilte is in Nederland niet meer te vinden.

Zondag 10 december rusten we. We zitten heerlijk in de tuin van René's huis bij het kruisbeeld dat hij in zijn tuin heeft staan. Wij hebben genoeg te overpeinzen. 's Middags vierden we Dieters elfde verjaardag. Maandag 11 december gaan we wat mensen bezoeken in Lasinja. De kerstpakketten, gemaakt bij de Spar in Karlovacs, en onze reistassen in de auto geladen. In Lasinja woont een echtpaar dat we al jaren bezoeken. Het geluk heeft hen niet meegezeten en zij zijn dankbaar voor het kerstpakket dat wij ze brengen.

We naderen het huis van de man die we al bijna 10 jaar voorzien van kleding. En wat heerlijk: ik zie al onze kleding aan de waslijn hangen. Het is zo'n keurige man, die altijd zijn moeder verzorgd heeft en nu alleen woont. Hij geeft aan dat hij ons al zolang niet gezien heeft. Onze hulpgoederen hebben hem via René wel bereikt, maar wij zijn inderdaad al jaren niet in deze wijk geweest.

Ook de vrouw 'met snor' staat stil te kijken naar mij, terwijl ik naar haar zwaai. Ze is op weg met een fles om water te halen bij een watertappunt aan het einde van een kronkelweg. Ze komt naar me toe en samen lopen we naar haar voordeur. René mag nooit verder komen dan het hek. Ik wil zien hoe ze leeft en wat we daarin kunnen betekenen. Mijn truc is een tros bananen naar binnen brengen, zo kom je in huis. Ik heb wol voor de vrouw mee, want ze houdt van breien. Dit geef ik in haar handen en kijk om me heen. Het is een chaos van lege schaalpjes en plastic bakken.

Water opvangen is de grootste kunst. We staan nog even zij aan zij voor de foto en ik zie hoe vies haar jas is en dan zwijgen we nog maar over de lange haren op haar kin. De vrouw kijkt me kinderlijk blij aan, waarbij ik even twijfel of dit de blik is van een demente oude dame. De schat is op zichzelf aangewezen en heeft van ons nu wel weer wat eten gekregen, waarmee ze wat weken verder kan.

Na haar bezoek brengt René ons naar Jastrebasko naar ons lievelingshotel. We bedanken René voor de fantastische dagen met hem en blijven de rest van de week nog wel in contact met elkaar. In Hotel Princess blijven we drie nachten en gaan met predikant Nenad twee gebieden bezoeken. Maar eerst gaan we even een paar uur ontspannen: een luxe wellness en massage. Even bijkomen van de intensive dagen bij René.

Dinsdag 12 december haalt predikant Nenad ons op bij het hotel en we gaan bij de Spar in Karlovac kerstpakketten maken. We drinken hier altijd een cappuccino, maken gebruik van het toilet en gaan de hele dag op pad. Het wordt de omgeving van Catrna. We rijden richting Plivitsi-meren, dus naar het zuiden. De vijf mensen die we hier bezoeken kennen ons al vanaf 2013. We zijn hier kind aan huis en we hebben ook al van velen uit deze omgeving afscheid moeten nemen.

Voor Desa hebben we nieuwe kniesteunen mee. De oude draagt ze braaf elke dag. Lijkt mij geen pretje, omdat het ook erg knelt. Ik hoop dat deze nieuwe knie- ondersteuning wat prettiger aanvoelt. Ik heb wat speelgoed en sokjes voor haar kleinkinderen mee. Nou moe, hier oogt ze nog blijer mee dan met de spulletjes voor haar zelf. Oma's blijven ook gek op hun kleinkinderen. Ook al zien zij deze maar een keer in de twee jaar.

Woensdag 13 december. Nenad haalt ons op om de Zumbarak in te gaan vandaag. Bij de Lidl maken we 7 pakketten en gaan in de hozende regen op weg. We stoppen onderweg voor een lekkere koffie voor we de bergen intrekken.

In Jarusja is men zichtbaar blij met de regen. De wasteiltjes met kleding ontvangen de regen met open armen. Wat ik mis is het wasmiddel. Alleen met regenwater word je was niet schoon. Oké, met de Paasreis zal ik voor deze mensen een fles wasmiddel meebrengen.

We komen bij Aloise, die altijd aardappels voor ons kookt en uitjes snijdt. Ze bakt kaantjes en wil dat we lekker bij haar eten. Haar man Mato ligt in bed met een katheter. Hij is dement en kraamt onzin uit. Hij noemt wel de naam van onze predikant Nenad. We praten wat met hem en drukken zijn vrouw Aloise op het hart dat ze Nenad moet bellen als Mato overlijdt. Wij drukken Nenad op het hart ons te appen als Mato overlijdt, omdat wij voor hen dan wel wat kunnen betekenen.

We hebben mooie bezoeken in Jarusja en iedereen is blij met zijn/haar kerstpakket. We treffen de dove boer eindelijk weer een keer thuis aan en hij is blij ons te zien. We merken dat hij ouder wordt.

man met kinderverlamming

Vrijdag 15 december halen we boodschappen om 40 kerstpakketten te maken. Dit doen we met de bus waar lekker veel in gaat. In de kerkzaal maken we met elkaar de pakketten en zetten de kleine feestelijke kersttassen mooi onder de kerstboom neer. Het ziet er allemaal feestelijk uit. De tassen met het gewone voedsel zetten we in een andere ruimte. We maken hierbij zo min mogelijk lawaai, omdat de kinderen van de kinderopvang net allemaal heerlijk liggen te slapen. In de kerkruimte worden elke dag 10 of meer kinderen opgevangen en begeleid. Ze krijgen hier hun verzorging, eten en educatie. Varona, de dochter, heeft de leiding van deze opvang en is hiervoor opgeleid. Haar man Viktor zorgt voor de maaltijden en heeft hier ook een dagtaak aan. Ook wij smullen van zijn kookkunst.

Donderdag 14 december komt Nenad ons ophalen en brengt ons in Zagreb bij het station. We reizen naar Slavonski Brod, het meest oostelijke gebied waar we al vanaf 2002 hulp verlenen.

We worden na 4 uur boemelen in de trein opgehaald bij het station in Slavonski Brod door pastor Zdravko Duvnjak. Zdravko ziet er goed uit en brengt ons naar zijn huis, het centrum "De Drie Engelen". Hij vertelt ons gelijk dat hij deze week een biopsie heeft laten nemen van zijn schildklier. Hier zitten twee te snel groeiende weefsels in. Hier is hij achter gekomen doordat zijn lichaamstemperatuur niet boven de 33 graden Celsius uitkomt.

We hebben elkaar 9 maanden niet gezien, dus heel wat bij te praten. De pastor en z'n vrouw staan hun bed aan ons af, dus wij hebben een prima verblijf. Er wordt heerlijk gekookt en wij genieten mee.

Zaterdag 16 december hebben we om 10.00 uur een kerkdienst en worden we blij begroet door de kerkgangers. Zij vragen altijd naar onze mensen, zoals Arie en Harma. Zij hebben toch een speciaal plekje in hun hart. Door omstandigheden kunnen zij helaas deze reis niet meer maken. Maar ook de andere 'oude getrouwen', zoals Hans en Walter, worden niet vergeten.

In de kerkdienst tijdens de preek wordt gesproken over het kerstbrood dat wij willen delen met de mensen in Kroatië. Kerstbrood dat in "De Drie Engelen" wordt uitgedeeld is tot stand gekomen door een kaartenactie van Tineke de Best. Zij maakt en verkoopt het hele jaar door kaarten met als doel dat de opbrengst ten behoeve moet komen van de oudere eenzame mensen in Slavonski Brod. Tineke is van dezelfde kerk als onze overleden vriend Gerard Holtman was. Gerard heeft van bovenaf het stokje aan Tineke doorgegeven. De dank voor het kerstbrood is groot. We hebben ook voor roomboter gezorgd bij elk kerstbrood. Aan het einde van de dienst worden deze feestelijke kersttasjes uitgedeeld aan de bezoekers van de kerkdienst. We gaan met elkaar genieten van een maaltijd en hebben fijne gesprekken.

Na de kerkdienst gaan we verder met het rondbrengen van kerstpakketten in de omgeving van Slavonski Brod. We treffen een dame van 85 jaar. Zij staat met een hakbijl houtjes te hakken. Ze is zichtbaar blij met het kerstpakket. Ook de Oekraïense moeder met haar twee kinderen is blij met het voedsel. Onze pastor heeft voor haar de woning georganiseerd. De kinderen gaan hier naar school. De boer en zijn vrouw zijn ook dankbaar en knikken naar ons. Onze missie zit er aan het einde van de dag bijna op.

Wat mij bij blijft is dat we veelal zij aan zij staan met onze ouderen die we bezoeken en die me dierbaar zijn. Ik herken ze wel, maar ken ze niet. Spreek hun taal niet, weet niets van hun achtergrond. Maar dat is ook niet van belang. Wat ik weet is dat zij zich met hun niets in leven weten te houden. Met hun niets nog wat van het leven proberen te maken. En aan ons een blij gezicht laten zien. Ik bewonder hun doorzettingsvermogen. Vooraf weten zij niet dat wij komen. Wij staan altijd onverwachts voor hun neus. Wij treffen hen bijna altijd werkende aan. Hout sprokkelen of hakken. Werken in de tuin of zorgen voor eten. Er staat altijd wel een grote pan op het houtvuur. Nog meer bewondering voel ik wanneer zij hun huis op orde hebben. Zij hebben geen kraan, laat staan een sopje voor een afwas of een kledingwasje. Geen stofzuiger om de vloer schoon te houden. De mensen die wij bezoeken zijn overlevers, die wij wat lekkers of een warme omhelzing brengen. Veelal ook een levensmiddelenpakket, warme kleding en schoon ondergoed. Onze ouderen of onze mensen, we bewonderen ze, ook al zijn ze soms te vies om aan te raken.

Dank aan allen die ervoor gezorgd hebben dat we een heerlijk kerstbrood en mooi voedselpakket konden brengen aan hen die zo eenzaam zijn.

Marina Molenaars

Kerst 2023

